

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Penitenciarul nr.15-Cricova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Penitenciarul nr.15-Cricova împotriva lui Conovalov Vadim și Ion Stropșa cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva încheierii din 11 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Penitenciarul nr.15-Cricova împotriva hotărârii din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

(Dosarul nr. 2r-208/24

PIGD Nr.2-22140380-01-2r-29042024)

Termenul de exercitare a căii de atac apelul. Încălcarea termenului de procedură fără a solicita repunerea în termen.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (S. Suvac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, R. Pulbere, D. Dulghieru)

30 octombrie 2024

Examinând, în lipsa părților recursul declarat de Penitenciarul nr.15-Cricova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi, *judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 26 septembrie 2022, Penitenciarul nr.15-Cricova a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Conovalov Vadim și Ion Stropșa cu privire la încasarea prejudiciului material.

2. Prin hotărârea din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Penitenciarul nr.15-Cricova.

3. La data de 08 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Penitenciarul nr.15-Cricova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

4. Prin încheierea din 11 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Penitenciarul nr.15-Cricova împotriva hotărârii din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

5. La 01 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, Penitenciarul nr.15-Cricova a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 11 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu repunerea în termenul de declarare a apelului și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată.

6. În argumentarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea contestată, o consideră neîntemeiată, deoarece hotărârea instanței de fond a parvenit în adresa sa la 02 februarie 2024 și apelul a fost expediat în adresa instanței la 08 februarie 2024. A menționat că a expediat apel nemotivat, fără a expune motivele de fapt și de drept, întrucât a recepționat doar dispozitivul hotărârii și nu erau cunoscute circumstanțele cauzei constatate de către judecător, precum și probele pe care își întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

8. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

9. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

10. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

11. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

12. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

13. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

14. Art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă:

„Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

15. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

16. Art. 276³ alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate,

inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.”

17. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

18. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

19. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Completul de judecată atestă că încheierea contestată a fost emisă la 11 martie 2024 și expediată Penitenciarului nr.15-Cricova la 14 martie 2024 (f.d.48). Însă la materialele cauzei nu se atestă dovada de recepționare a actului judecătoresc. Prin urmare, recursul declarat la data de 01 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, se consideră depus cu respectarea termenului de declarare a recursului.

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

22. Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI din Codul de procedură civilă.

23. În această cauză civilă, conform prevederilor art. 276³ alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

24. Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat actele procedurale la adresa reclamantului Penitenciarul nr.15-Cricova indicată în cererea de chemare în judecată, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție/livrare (f.d. 30).

25. Dispozitivul hotărârii judecătorești, a fost pronunțat la 28 decembrie 2023, cauza fiind examinată în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă (f.d.30).

26. Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la 29 decembrie 2023.

27. Cererea de apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Penitenciarul nr.15-Cricova, prin intermediul poștei electronice, la data de 08 februarie 2024, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

28. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 11 martie 2024, corect a restituit apelul declarat de Penitenciarul nr.15-Cricova împotriva hotărârii din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului (f.d.45-47).

29. În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 28 decembrie 2023, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 29 decembrie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 29 ianuarie 2024 (zi de luni).

30. În context, instanța de apel justificat a reținut că Penitenciarul nr.15-Cricova, a declarat apelul peste termen. Or, apelantul/recurentul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

31. La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, apelantul/recurentul nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Penitenciarul nr.15-Cricova, ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

33. Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Penitenciarul nr.15-Cricova, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze ex officio repunere în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelantă în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

34. Ce ține de solicitarea de repunere în termenul de apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menționată în recursul declarat de către Penitenciarul nr.15-Cricova, Completul de judecată notează că aceasta nu ține de competența instanței de

recurs. Or, repunerea în termenul de apel se soluționează de către instanța de apel, în conformitate cu art. 362 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

37. Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

38. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Penitenciarul nr.15-Cricova, împotriva încheierii din 11 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

39. În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Respinge recursul declarat de Penitenciarul nr.15-Cricova împotriva încheierii din 11 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi